

Сучасні проблеми імунопрофілактики інфекційних хвороб

Імунопрофілактика - це застосування вакцин або імунобіологічних препаратів з метою запобігання захворюванням, що спричинені патогенними мікроорганізмами.

Основним принципом імунопрофілактики є стимулювання імунної системи організму таким чином, щоб вона здатна була ефективно боротися зі специфічними патогенами

Імунопрофілактика ґрунтується на таких принципах:

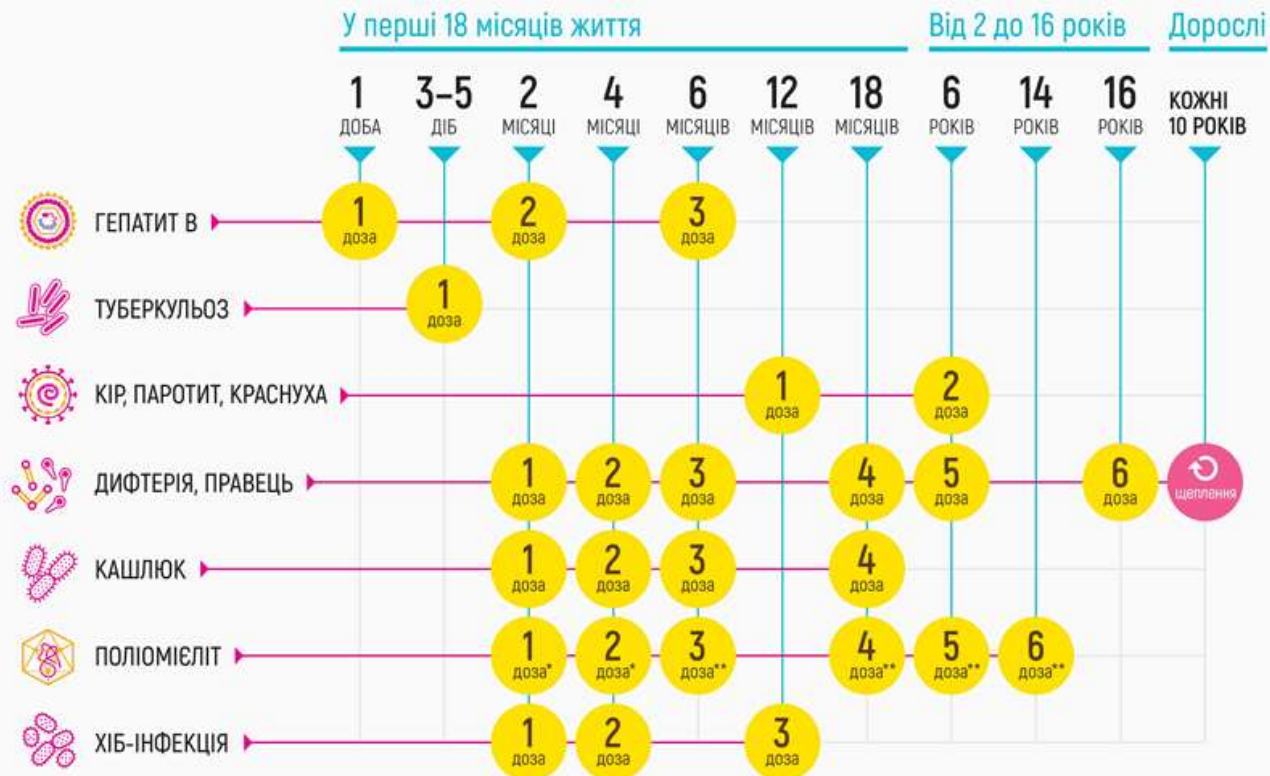
- Створення імунної відповіді.
- Стійкість імунної відповіді.
- Безпека.
- Ефективність.
- Доступність.
- Розробка і використання новітніх технологій.

- **Види імунопрофілактики:**
- **1) активна (вакцинація)** – введення до організму відповідного антигену або антигенів мікроорганізму з метою стимулювання специфічної імунної відповіді (гуморальної та клітинної), яка захищає від інфікування або захворювання;
- **2) пасивна** – парентеральне введення готових антитіл захисної дії;
- **3) активно-пасивна** – поєднання вище вказаних методів;
- **4) передекспозиційна** – проведена перед контактом із патогенним мікроорганізмом;
- **5) постекспозиційна** – проведена після експозиції до інфекції неімунізованих осіб, у випадку хвороб із довгим інкубаційним періодом (напр., сказ, а у виняткових випадках також: правець, вірусні гепатити В або А, кір, вітряна віспа).

Календар профілактичних щеплень

Чинний, затверджений Міністерством охорони здоров'я України в 2018 році

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

*Інактивована поліомієлітна вакцина (ІПВ) | **Оральна поліомієлітна вакцина (ОПВ)

vaccination.com.ua | moz.gov.ua

Імунізація проти низки захворювань може проводитися комбінованими вакцинами, що зменшує кількість уколів і візитів до поліклінік.

Календар профілактичних щеплень у Польщі

KALENDARZ SZCZEPIEŃ NA 2023 ROK szczepienia info

Szczepionka przeciw	24h*	6 tygodni	2 miesiąc	3 miesiąc	4 miesiąc	5 miesiąc	6 miesiąc	7 miesiąc	13-15 miesięcy	16-18 miesięcy	6 lat	12-13 lat	14 lat	19** lat
Gruźlica	BCG													
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	HBV		HBV					HBV						
Rotawirusom			RV											
Błonicy, tężców, krztuśców		DTP	DTP	DTP	DTP					DTP	DTaP		Tdap	Td
Poliomyelitis				IPV	IPV					IPV	IPV			
Hib		Hib	Hib	Hib	Hib					Hib				
Pneumokokom		PCV			PCV					PCV				
Odrze, śwince, różyczce									MMR		MMR			
Grypie									IV (po ukończeniu 6 m.ż.) lub LAIV (po ukończeniu 24 m.ż. do ukończenia 18 lat)					
Meningokokom									MenB i MenACWY lub MenC					
Ludzkiemu wirusowi brodawczaka													HPV	
Ospie wietrznej												VZV		
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A												HAV		
Kleszczowemu zapaleniu mózgu												KZM		

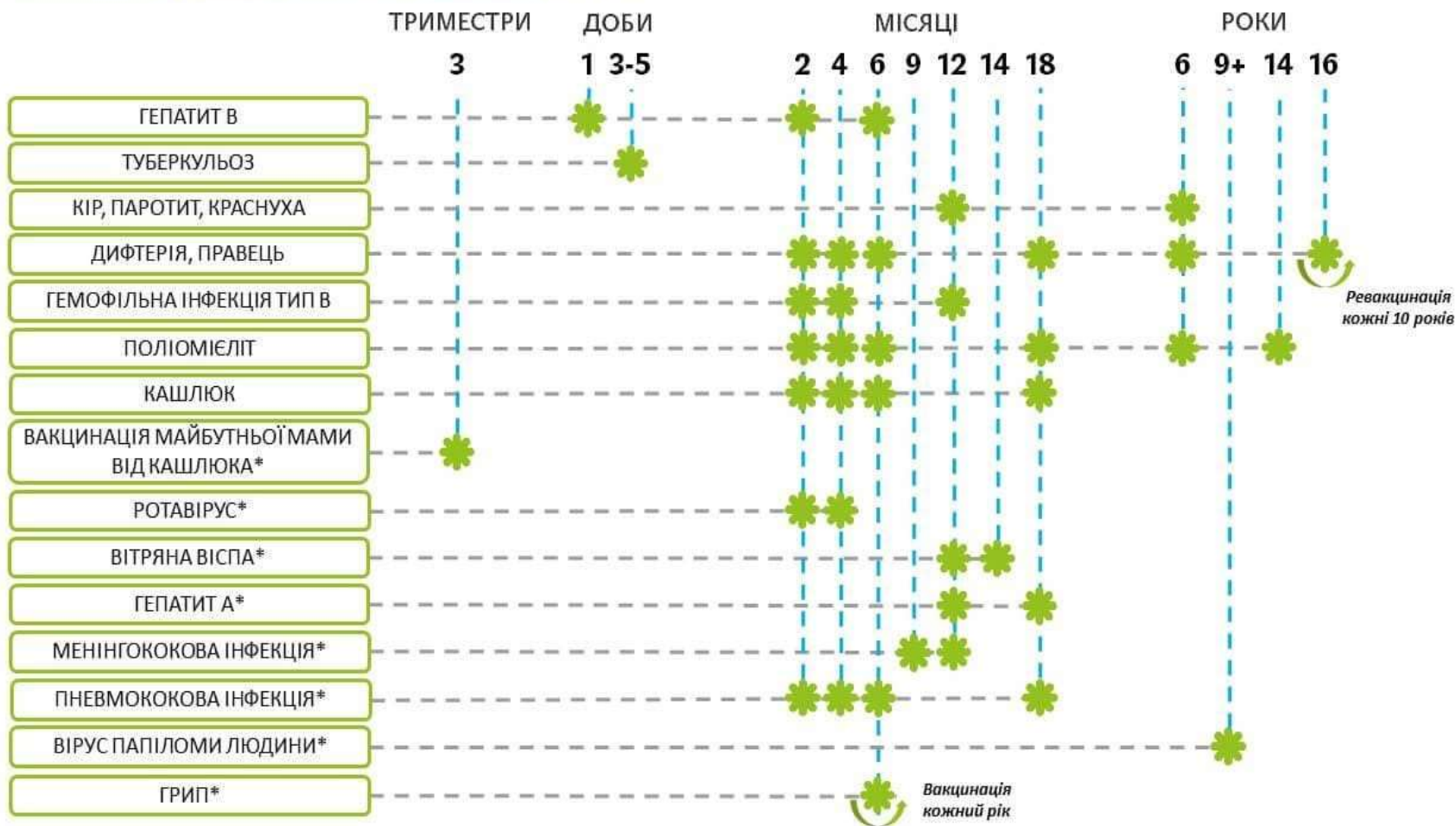
*szczepienie powinno być przeprowadzone przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego, ** Td obowiązkowe lub Tdap zalecane.

■ szczepienia obowiązkowe
 ■ szczepienia zalecane

BCG - szczepionka przeciw gruźlicy, **HBV** (Hepatitis B Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, **DTP** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa, **RV** - szczepionka przeciw rotawirusom, **DTaP** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa, **Tdap** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa z obniżoną zawartością antygenów błonicy i krztuśca, **IPV** (Inactivated Polio Vaccine) - szczepionka przeciw poliomyelitis, zabita, **Hib** - szczepionka przeciw Haemophilus influenzae typu b, **MMR** - szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce, **PCV** - skoniugowana szczepionka przeciw pneumokokom, **IV** (Inactivated Influenza Vaccine) - szczepionka przeciw grypie (inaktywowana), **LAIV** (Live Attenuated Influenza Vaccine) - szczepionka przeciw grypie (żywa, donosowa), **MenB** - szczepionka przeciw meningokokom grupy B, **MenACWY** - szczepionka przeciw meningokokom grupy A, C, W, Y lub C, **HPV** - szczepionka przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka, **VZV** - szczepionka przeciw ospie wietrznej, **HAV** (Hepatitis A Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, **KZM** - szczepionka przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu.

Обов'язкові і рекомендовані вакцини, які можна отримати в Україні

ГРАФІК ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЩЕПЛЕНЬ

Способи введення вакцин

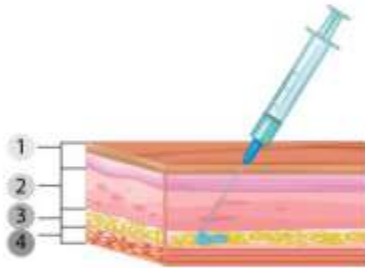
Перорально

- ОПВ
- Ротавірус

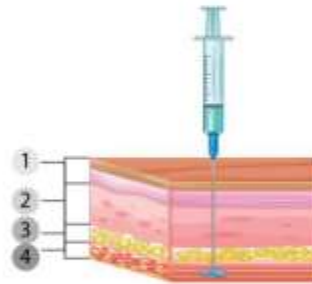
Внутрішньошкірно

- БЦЖ

Підшкірно

- КПК
- Жовта лихоманка

Внутрішньом'язово

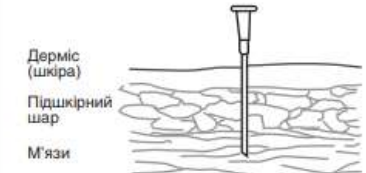
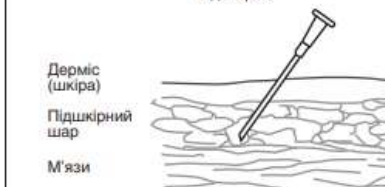

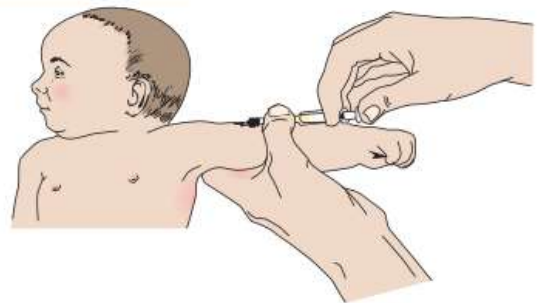

- АКДП, АаКДП, АДП, АДП-М, АП
- Гепатит В
- ІПВ
- Ніб-інфекція
- Пневмокок

Умовні позначення

- ① Епідерміс
- ② Дерма
- ③ Підшкірно-жирова клітковина
- ④ М'яз

ВВЕДЕННЯ ВАКЦИНИ – Інформація для медичного працівника

Щеплення дозволяється проводити тільки зареєстрованими в Україні вакцинами/анатоксинами відповідно до інструкції з їх використання, затвердженими в установленому порядку

Назва вакцини	БЦЖ	ГенВ, АКДП, Ніб, ІПВ, АКДП-Ніб-ГенВ, пневмококова вакцина	КПК	ОПВ
Куди вводиться	В плече (зазвичай ліве)	Немовлята – зовнішня середина стегна Діти > 2 років – верхня частина плеча	Діти > 1 року – плече	Перорально
Як вводиться	Внутрішньошкірна ін'єкція	Внутрішньом'язова ін'єкція	Підшкірна ін'єкція (внутрішньом'язове введення не є помилкою)	Оральні краплі через піпетку
Доза	0.05 мл	0.5 мл	0.5 мл	2 краплі
Розмір голки	10 мм, 26 калібр	25 мм, 23 калібр	25 мм, 23 калібр	
Положення голки при введенні	<p>Внутрішньошкірне</p> <p>Дерміс (шкіра) Підшкірний шар М'язи</p>	<p>Внутрішньом'язове</p> <p>Дерміс (шкіра) Підшкірний шар М'язи</p>	<p>Підшкірне</p> <p>Дерміс (шкіра) Підшкірний шар М'язи</p>	<p>Відкрийте рот дитині, злегка притримуючи пальцем підборіддя у немовлят, або злегка стиснути щоки між пальцями. Тримайте флакон із піпеткою над ротом під кутом 45°</p>
				

Що говорити	Що робити	Як робити
<p>Перед вакцинацією</p> <ul style="list-style-type: none">• Залучіть до розмови маму або тата вакцинованої дитини• Поясніть процедуру• Будьте уважні до питань батьків• Повідомте про можливе відчуття болю під час ін'єкції та опишіть його	<p>Правильно розташувати вакцинованого</p> <ul style="list-style-type: none">• Місце для введення повернуто до Вас (шкіра до шкіри)• Сидячи на руках у одного з батьків• Сидячи на стільці• Лежачи, якщо раніше при здійсненні щеплень фіксувалися випадки неприємності	<p>Будьте спокійні та впевнені</p> <ul style="list-style-type: none">• Підготуйтеся заздалегідь• Врахуйте усі вакцини, які необхідно ввести під час одного візиту• Підготуйте усі розхідні матеріали• Визначте місце введення вакцини
<p>Під час вакцинації</p> <ul style="list-style-type: none">• Попросіть розслабити руку• Повідомте перед уколом• Відволічіть пацієнта розмовою• Заохочуйте мам годувати груддю під час вакцинації, якщо це можливо	<p>Відволічіть від ін'єкції</p> <ul style="list-style-type: none">• Використовуйте іграшки, музику, відео або відволікайте розмовою• Порадьте зробити глибокий вдих• Дайте в іншу руку резиновий м'ячик для стискання	<p>Належна техніка ін'єкцій</p> <ul style="list-style-type: none">• Розташуйте голку під кутом, відповідно до виду ін'єкції• Уникайте зайвих рухів голки після того, як вона увійшла в пацієнта• Не тягніть голку назад після її введення у місце ін'єкції• Злегка натисніть великим та вказівним пальцями шкіру навколо місця введення ін'єкції
<p>Після вакцинації</p> <ul style="list-style-type: none">• Посміхніться, похваліть та підбадьорте пацієнта• Дайте чіткі інструкції за доглядом місця вакцинації• Повідомте про можливі реакції та побічні прояви після вакцинації		<p>Будьте уважні та ставитесь з повагою</p> <ul style="list-style-type: none">• Дозвольте пацієнту виговоритися• Терпляче вислухайте• Поставтесь з розумінням до сумнівів пацієнта• Похваліть за рішучість

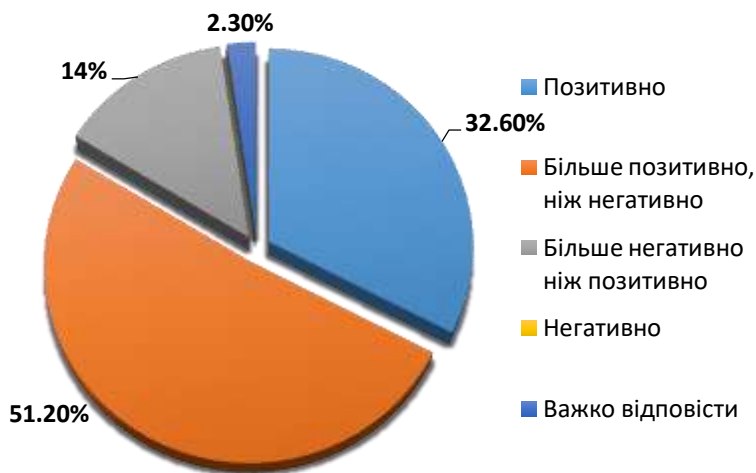

Чинники, які перешкоджають імунопрофілактиці в Україні:

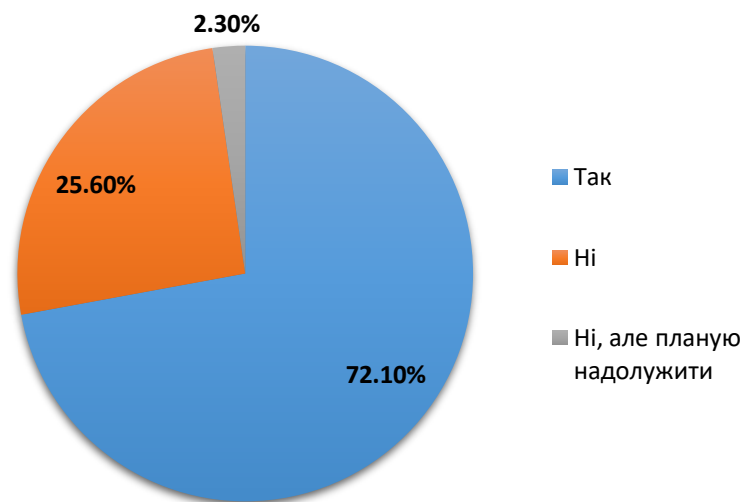
1. Дефіцит коштів у державному бюджеті для розширення переліку вакцин, які гарантує держава.
2. Перебої з постачанням вакцин.
3. Втрата вакцинальних карт під час переміщення людей в межах країни чи за її межі у зв'язку з воєнними діями.
4. Відмова батьків вакцинувати дітей обов'язковими вакцинами через релігійні, культурні, економічні та особисті обставини.
5. Відмова дорослих вакцинуватись обов'язковими вакцинами.
6. Відмова вакцинуватись рекомендованими вакцинами через дефіцит коштів чи інші причини.
7. Небажання сімейних лікарів та педіатрів повідомляти пацієнтів про необхідність вакцинації рекомендованими вакцинами.
8. Розвиток нових штамів вірусів, які можуть бути стійкими до існуючих вакцин.

Результати анкетування

За результатами опитування, про календар профілактичних щеплень відомо лише 76,2% респондентів, а 23,7% вперше чують про такий календар. Згідно з результатами опитування, вакциновані за календарем 71,4% опитаних, 26,2% – не вакциновані, 2,4% – не вакциновані, але планують надолужити.

«Як Ви відносите до вакцинації в цілому, як засобу попередження хвороби?»

«Чи вакциновані Ви/Ваші діти згідно з календарем профілактичних щеплень?»

Міфи про вакцинацію

1. Застосування вакцин небезпечно, краще перехворіти
2. Не треба робити щеплення від захворювань, яких в Україні вже давно немає
3. Вакцини перевантажують імунну систему
4. У вакцинах багато консервантів і отруйних речовин, які згубно впливають на організм людини
5. Вакцини спричиняють аутизм
6. Не можна вакцинуватися під час спалаху захворювання
7. Відсутність щеплення у моєї дитини впливає тільки на мою дитину